

E. U. de Enfermaría (Meixoeiro)

(*)

(*)

Guía

Grao en Enfermaría

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V52G140V01401	Metodoloxía da investigación	1c	6
V52G140V01402	Coidados de enfermaría nas enfermidades infecciosas	1c	6
V52G140V01403	Inglés para profesionais da saúde	1c	6
V52G140V01404	Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario	1c	6
V52G140V01405	Prácticas clínicas IV	1c	18
V52G140V01406	Prácticas clínicas V	2c	18
V52G140V01407	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS

Metodoloxía da investigación

Materia	Metodoloxía da investigación			
Código	V52G140V01401			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Salgado Barreira, Ángel			
Profesorado	Salgado Barreira, Ángel			
Correo-e	angel.salgado.barreira@sergas.es			
Web	http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/			
Descripción xeral	O obxectivo desta materia é comprender os fundamentos metodolóxicos da investigación clínica e o razonamento epidemiológico para poder deseñar e realizar estudos específicos sobre problemas da práctica clínica e comunitaria. Pretendese que o alumno coñeza os tipos de investigación clínica e as principais bases de datos de ciencias da saúde para poder realizar lectura crítica de artigos. O alumno deberá adquirir coñecementos dos diferentes deseños de estudos, das principais medidas epidemiológicas, os parámetros para determinar a súa validez e os análisis estadísticos más pertinentes para cada deseño. Intentarase capacitar ao alumno para formular xuízos críticos e para iniciarse na investigación en ciencias da saúde, familiarizándose cos aspectos científicos, metodolóxicos, éticos e lexislativos mais importantes. Fundamentar teoricamente a aplicación da metodoloxía científica na planificación e a interpretación da investigación. Identificar as necesidades de investigación no campo dos coidados de saúde considerando a súa relevancia e pertinencia. Realizar búsqueda de información, identificando a bibliografía más relevante. Formular hipóteses de investigación dende o problema de investigación. Deseñar estratexias metodolóxicas para abordar unha investigación segundo o propósito de estudio. Demostrar coñecementos de bioestatística e capacidade para aplicalos no análise, interpretación e tratamiento das alteracións de saúde e as súas causas. Basear as intervencións de enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a sua seguridade
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicaciones éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estadísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde

C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
C45	Coñecer o Sistema Sanitario Español
C46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados
C47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos
C48	Coñecer a lexislación aplicable e o Código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no Código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría
D1	Capacidade de analise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónoma
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ser capaz de xestionar as bases de documentación científico-técnica, seleccionar e revisar documentos de interese e sintetizar a sua información	A1 B3 C8 D1 A2 B6 C12 D2 A3 B8 C17 D3 A4 B10 C24 D4 A5 B12 C25 D5 B13 C26 D6 B14 C33 D7 B16 C45 D8 C46 D9 C47 D10 C48 D11
Saber identificar as necesidades e aplicar a metodoloxía da investigación en relación cos problemas reais e definir obxectivos innovadores de investigación en forma de proxectos e /ou protocolos	B3 C17 D1 B16 C24 D2 C25 D3 C26 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11

Contidos

Tema	
Marco Conceptual da Investigación	1. Concepto de investigación. Tipos 2. A investigación en ciencias da saúde 2. Investigación en Enfermaría 1.2.1. Procura bibliográfica. *PubMed. IME. Coiden. *LILACS 1.2.2. Procuras documentais. Google académico. *Bibliosaúde 1.2.3. Procuras de evidencia. *Cochrane. *Joanna *Briggs
Fundamentos da investigación cuantitativa e cualitativa	2.1. Tipos de artigos. Estrutura 2.2 Lectura crítica: fichas de avaliação 2.3. Principios éticos da investigación 2.3.1 Lexislación en España e Galicia 2.3.2. *CEIC de Galicia 2.4. Investigación *cuantitativa en *enfermería 2.5. Métodos: entrevista, observación, e grupo focal
Elaboración dun proxecto de investigación	3.1. Obxectivos. A pregunta de investigación 3.2. Métodos. Deseño, mostra, variables. 3.3. Análise de resultados: papel da estatística 3.4. Publicación científica: difusión das conclusións. 3.5. Fontes de *financiación de proxectos de investigación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	78	108
Seminario	8	8	16
Prácticas en aulas informáticas	12	12	24
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense emplegar como complemento das clases teóricas.
Prácticas en aulas informáticas	Traballo na aula de informática con software específico ou xeral

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Lección maxistral	Personalizada co profesor
Seminario	Personalizada co profesor
Prácticas en aulas informáticas	Personalizada co profesor

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Seminario	Actividades realizadas sobre un tema específico	20	A1 A3 A4	B16	C8	D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11	
Exame de preguntas obxectivas	Probas sobre os temas tratados en sesión maxistral	80	A2 A5	B3 B14	C17 C24 C25 C26	D1 D2 D4 D7 D8 D9 D10 D11	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria, a avaliação será mediante probas de tipo test, probas para avaliação das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades

A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:

<http://direccioneumeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Nancy Burns, Susan K. Grove, **Investigación en enfermería**, 3ª, Elsevier Saunders, 2011

Hernandez Sampieri R, **Fundamentos de Metodología de la investigación**, 5ª, McGraw-Hill, 2010

www.sergas.es, **Itinerario de investigación e innovación sanitaria**,

www.fisterra.com, **Metodoloxía da investigación**,

www.joannabriggs.edu.au,

www.evidenciaencuidados.es,

www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed, **Medline**,

www.redcaspe.org, **CASPe**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/V52G140V01407

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/V52G140V01104

Estatística: Estatística/V52G140V01106

Ética e lexislación/V52G140V01202

Inglés para profesionais da saúde/V52G140V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS

Coidados de enfermaría nas enfermidades infecciosas

Materia	Coidados de enfermaría nas enfermidades infecciosas			
Código	V52G140V01402			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción xeral				

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Contidos

Tema

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descripción

Atención personalizada

Avaliación

Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
-------------	---------------	---------------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS

Inglés para profesionais da saúde

Materia	Inglés para profesionais da saúde			
Código	V52G140V01403			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Rostron , Anthony			
Profesorado	Rostron , Anthony			
Correo-e	ajrostron@gmail.com			
Web	http://www.english-online.es			
Descripción xeral	Curso enfocado a perfeccionar as destrezas de escritura científicas en inglés, presentacións *científicas en inglés, e aumentar coñecementos do sistema NHS e as súas pautas para poder aceder ao campo laboral en Inglaterra			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrar por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
D1	Capacidade de analise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ser capaz de desenvolver habilidades necesarias para a realización de presentacións *científicas a un nivel avanzado	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B16	C8 D2 D3 D4 D7 D9 D11	D1
Saber comprender plenamente os requisitos de *MRC para a publicación *científica e familiarizarse cos materiais de referencia necesarios para a escritura *científica de forma clara e comprensiva. O nivel *mínimo de habilidades será de acordo co marco internacional *B2	A2 A3 A4 A5	B16	C8 D2 D3 D4 D7 D9 D11	D1

Contidos

Tema

1. Terminología avanzada en ciencias de la salud. 1. Uso de *PowerPoint, linguaxe corporal, *entonación.

Expresión oral no *ámbito sanitario.

2. Comprensión lectora. Realizar presentacións médicas avanzadas en inglés (con prácticas).

3. Comunicación oral. Saber redactar literatura *científica segundo as normas da AMA *Style

*Guide 10*th Ed.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	52	0	52
Resolución de problemas de forma autónoma	0	97	97
Presentación	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Explicación do léxico científico e estruturas empregadas na linguaxe científica.
Resolución de problemas de forma autónoma	Hacer exercicios on-line gramaticales.
Presentación	Clases prácticas onde se levarán a cabo exercicios para desenvolver a exposición na clase maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Presentación	Entrevista personal o con correo electrónico con el profesor.
Lección maxistral	Entrevista personal o con correo electrónico con el profesor
Resolución de problemas de forma autónoma	Entrevista personal o con correo electrónico con el profesor

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Asistencia e participación na clase.	20	
Presentación	Presentación de una tema científica de 20 minutos mínimo.	80	

Outros comentarios sobre a Avaliación

En caso de non poder asistir a clase o alumno puede realizar tareas de examen on-line. Tendrá tres intentos para aproba-la proba. O mellor resultado será considerado como válido.

Convocatoria de Julio: Misma evaluación que en la convocatoria previa.

A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:

<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica****Bibliografía Complementaria**

Anthony Rostron, **Archivos PDF con los contenidos del curso.**, 1,

Recomendacións**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Idioma moderno: Inglés técnico/V52G140V01108

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario

Materia	Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario			
Código	V52G140V01404			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Lameiro Vilariño, Carmen			
Profesorado	Lameiro Vilariño, Carmen			
Correo-e	carmen.lameiro.vilarino@sergas.es			
Web	http://seix.uvigo.es/docnet			
Descripción xeral	Introducción na especialidade de enfermaría do traballo así coma no eido da prevención de riscos, centrándonos no sector sanitario. Ó longo da asignatura o alumno irá descubrindo como identificar e prever as principais situacions de risco na súa actividade coma enfermeiro, así coma coñecerá as actividades a desenrolar polos enfermeiros do traballo nun servizo de prevención de riscos laborais.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poídan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a sua seguridade
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respuestas psicosociais das persoas ante as diferentes situacions de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C26	Analizar os datos estadísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
D1	Capacidade de analise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacions interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacions. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ser capaz de identificar os principais riesgos laborais das/os enfermeras/os na sua actividade diaria nos centros sanitarios	A1 A2 A4 A5	B10 C26 D10 D11	C17 D5 D10 D11	D2
Aplicar e describir as medidas preventivas necesarias para alcanzar unha protección eficaz de salud do traballador en situacions de risco.		B9 B10 B13	C9 C10 C31	D2 D5 D9
Saber analizar as funcions e competencias da especialidade de Enfermería do traballo.	A1 A2 A3 A4 A5	B9 B10 C10	C8 C9 D4 D5 D6	D1 D3 D7
				D8

Contidos

Tema

Tema 1 Organización da prevención na Comunidade *Autónoma Galega	-Lei de Prevención de Riscos Laborais - Real Decreto dos Servizos de Prevención. - A Prevención de Riscos no Servizo Galego de Saúde - Obxectivos e Actuacions do Servizo de Prevención de Riscos Laborais do Sergas.
Tema 2 Funcións da Enfermaría do Traballo nun Servizo de Prevención de Riscos Laborais.	- A especialidade de Enfermaría do Traballo. - Funcións dos/*as Enfermeiros/*as do Traballo - Principais actividades desenroladas polos/*as Enfermeiros/*as do Traballo nun Servizo de Prevención. - A Consulta de Saúde laboral
Tema 3 Danos á saúde producidas polo traballo	- Concepto Accidente Laboral e Enfermedade Profesional. - Principais accidentes laborais en traballadores sanitarios. - Principais enfermedades profesionais en traballadores *santarios
Tema 4 Riscos biolóxicos de transmisión sanguínea en sanitarios	- Precaucións Estándar: Método de traballo seguro. - Actuacions fronte a exposicións accidentais. - Dispositivos de seguridade en material punzante. - Equipos de protección individual en virus de transmisión sanguínea grupo IV
Tema 5 Vixilancia da saúde	-Historia médica-laboral. - Principais exames de saúde. - Protocolos de vixilancia sanitaria específicos.
Tema 6 *Ergonomía: a carga física no traballo	- A carga física no traballo. - Prevención de lesións de costas. - *Biomecánica corporal na mobilización de cargas e enfermas.
Tema 7 Riscos psicosociais no traballo	- *Psicopatología laboral. *estres - *burnout - *moobing Medidas de prevención
Tema 8: Riscos por axentes físicos no traballo	. Riscos derivados das radiacións ionizantes - Princípios fontes de radiacións en medicina - Zonas de traballo en radioloxía - Clasificación de traballadores expostos - Principais medidas preventivas
Tema 9: Riscos por axentes Químicos no traballo	- Riscos derivados dos fármacos citostáticos - Precaucións na preparación, administración e eliminación de citostáticos - Riscos derivados dos gases anestésicos - Riscos derivados de antisépticos e desinfectantes - Riscos derivados do uso do formol en medicina - Principais medidas preventivas
Tema 10: A inmunización no medio laboral	- Principais vacinas para traballadores sanitarios - Sistemas de rexistro das vacinas - Programa de vacinación no medio laboral
Tema 11: Riscos biolóxicos de transmisión aérea	- Princípios enfermedades de transmisión aérea - Dispositivos de Protección respiratoria
Tema 12: Equipos de protección individual por contacto: Luvas	- Tipos de luvas no mercado - Composición das luvas - Uso correcto das luvas no traballo - Dermatoses de orixen laboral
Tema 13: Violencia Laboral no medio sanitario	- Prevención das situacions de violencia no Servizo Galego de Saúde. - Violencia Externa □ Violencia Interna. - Habilidades de comunicación

Tema 14: Avaliación de riscos laborais

- Qué é unha avaliación de riscos
- Detección dos riscos nos postos de traballo
- Estimación de riscos detectados
- Planificación de medidas preventivas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	12	20	32
Estudo de casos	10	0	10
Lección maxistral	33	66	99
Actividades introductorias	1	1	2
Presentación	0	5	5
Saídas de estudio	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Obradoiro	<ul style="list-style-type: none"> - Uso correcto de luvas e criterios de selección. - Dispositivos de protección respiratoria - Método de traballo seguro con punzantes - Emprego axeitado dos dispositivos Bioseguridade - EPI virus de transmisión sanguínea grupo IV - Obradoiro de Incendios e evacuación. - Violencia Laboral no medio sanitario
Estudo de casos	<ul style="list-style-type: none"> - Estudo de casos de accidentes de trabajo e enfermidade profesional. - Estudo de casos e situacións conflitivas no medio laboral que poden levar a situacións de violencia nos traballadores sanitarios.
Lección maxistral	<ul style="list-style-type: none"> - As sesións maxistrals constan de exposición dos docentes sobre os temas a desenvolver. As sesións maxistrals realizaranse na primeira hora, dedicando a segunda a realización de casos prácticos, resolución de dúvidas e realización dos Talleres.
Actividades introductorias	Búsqueda bibliográfica e consulta de direccións web oficiais no eido da Prevención de Riscos Laborais: <ul style="list-style-type: none"> - INSHT - OSHA/ EU - NIOSH - CDC Europa - Portales temáticos en PRL - AET
Presentación	O alumno realizará unha exposición dun Risco detectado no traballo coma enfermeiros e sinalará as principais medidas preventivas a aplicar. Tempo de exposición 10 minutos
Saídas de estudio	As visitas programadas este ano presentan a dificultade do traslado dos servizos nos que viñan facendo (radioloxía e Farmacia) ao novo Hospital, polo que a **súa programación **estará pendente, en función da **disponibilidade nos novos servizos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Obradoiro	Personalizada co profesor
Estudo de casos	personalizada co profesor na aula e a través da plataforma faitic
Lección maxistral	titorización personalizada

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Obradoiro	Realización de obradoiros prácticos nos que se adquirirán as competencias para o uso correcto dos Equipos de protección individual, así como do manexo correcto do material punzocortante. Asemade o alumno completará as competencias adquiridas nas sesións maxistrals. A asistencia é obligatoria.	10	C31 D5 D6
Estudo de casos	Realización de traballos baseados en casos prácticos que terá que resolver o alumno e entregar vía on line.	10	A3 C8 D4 D11

Lección maxistral	Exame final de resolución de casos para demostrar a adquisición de competencias adquiridas.	50	A1 A5	B9 B10	C9 C10	D3 D7
					C17	D8
Presentación	Os alumnos farán unha presentación sobre unha situación de risco que elixan e as medidas preventivas a aplicar. A situación de risco pode ser real, e dicir, que o alumno evidencie no seu percorrido polas prácticas.	30	A2 A4	B13	D1 D2	D10 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

A segunda oportunidade será igual que a primeira.

Para superar a asignatura o alumno deberá acudir a un mínimo de 50% en cada una das probas propostas para ponderar a parte superada. Gárdase ata xullo a parte superada.

A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:

<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Ley 31/95 de Prevención de Riesgos Laborales (BOE 10/11/95),

MINISTERIO TRABAJO, - Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo de la OIT, - Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo, 2001

- Gestal Otero JJ, RIESGOS LABORALES EN TRABAJADORES SANTIARIOS, Interamericana-McGraw-Hill, 1993., 1993

Bibliografía Complementaria

- RD 39/1997 Reglamento de los Servicios de Prevención (BOE 31/01/1997),

- <http://www.insht.es>,

- <http://www.fisterra.com>,

- <http://osha.eu.int>,

<http://enfermeriadetrabajo.com/>,

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Inglés para profesionais da saúde/V52G140V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas IV**

Materia	Prácticas clínicas IV			
Código	V52G140V01405			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS 18	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Puialto Durán, Mª José López Martínez, José Ramón			
Profesorado	López Martínez, José Ramón Puialto Durán, Mª José			
Correo-e	maria.jose.puialto.duran@sergas.es jose.ramon.lopez.martinez@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direccuemeixoeiro			
Descripción xeral	A práctica clínica é unha actividade en forma de rotatorio clínico independente e cunha avaliación final de competencias nos distintos Servizos Asistenciais da área e Centros de Atención Primaria que permita incorporar a través da atención individualizada á persoa, competencias de comunicación, razonamento clínico, xuízo crítico, xestión clínica, valores profesionais e actitudes necesarias para o exercicio da profesión. A materia componse de 3 módulos: 1-prácticas de Enfermaría Comunitaria nos distintos centros de saúde da área. 2-prácticas de simulación de Enfermaría Materno infantil. 3-prácticas de simulación de coidados de enfermaría en Servizos Especiais.			

Competencias**Código**

- A1 Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
- A2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrar por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
- A3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
- A5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- B1 Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
- B2 Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saude
- B3 Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
- B4 Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
- B5 Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
- B6 Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
- B7 Saber comprender, sen prexuzos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, crenzas e valores, ademáis de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
- B8 Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
- B9 Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
- B10 Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a sua seguridade
- B11 Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
- B12 Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicaciones éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
- B13 Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adequadamente os recursos dispoñibles

B14	Establecer mecanismos de avaliação, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demás persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacíons de enfermidade e avanzada e/ou terminal
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacíons de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa ancía
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
D1	Capacidade de analise e sintese
D2	Capacidade de organizacion e planificación
D3	Capacidade de xestion de la informacion
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacíons interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autonoma
D9	Adaptación a novas situacíons. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ser capaz de participar nos coidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades más básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C17	D6
		B7	C18	D7
		B8	C19	D8
		B9	C22	D9
		B10	C24	D10
		B11	C25	D11
		B12	C26	
		B13	C29	
		B14	C31	
		B15	C33	
		B16	C42	
		B17	C44	
		B18	C49	
			C50	
Ser capaz de proporcionar coidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B2	C8	D1
	A2	B3	C26	D2
	A3	B7	C49	D3
	A4		D4	
	A5		D5	
			D6	
			D7	
			D8	
			D9	
			D10	
			D11	

Contidos

Tema

MODULO *ENFERMERIA COMUNITARIA Atención ao individuo. Abordaxe de necesidades e problemas de saúde.	-Recomendacións preventivas cardiovasculares. -Recomendacion sobre estilos de vida. -Hipertensión arterial. -Diabetes. -EPOC -Anticoagulación oral. -Vacinacións no adulto. -Hábitos de vida saudable
MODULO ENFERMERIA COMUNITARIA Abordaxe de grupos poboacionais e grupos con factores de risco.	-Atención ao neno e adolescentes. -Atención á muller. -Atención ao ancián. Atención ao paciente inmobilizado. -Atención á familia.
MODULO ENFERMERIA COMUNITARIA Consulta de enfermaría. Traballo en equipo. Atención á comunidade.	-Axenda de enfermaría. -PAE. -Entrevista clínica. -Sistemas de rexistro.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación A.	-Técnicas de inmovilización e outras.....
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación B.	-Preparación e administración de medicamentos.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación C.	-Técnicas pediátricas en alimentación enteral. -Cumplimentar parámetros de somatometría infantil.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación D.	-Alimentación con leite artificial do lactante. -Realizar baño, hixiene e vestimenta do recién nado.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación E.	-Realizar recolección de distintas muestras biológicas. -Canalización e fixación de vía periférica en maniquí (Epicraneal).
MODULO SERVIZOS ESPECIAIS Práctica de simulación A	Cumplimentación da gráfica das Unidades de Coidados Intensivos
MODULO SERVIZOS ESPECIAIS Práctica de simulación B	Manexo e coidado tubo endotraqueal e aspiración aberta e pechada.
MODULO SERVIZOS ESPECIAIS Práctica de simulación	Manexo bombas de perfusión. Colocación via central desde vía periférica
MODULO SERVIZOS ESPECIAIS Práctica de simulación D	Monitorización da presión arterial

Planificación	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas clínicas	195	0	195
Obradoiro	60	0	60
Prácticas de laboratorio	60	12	72
Actividades introductorias	27	0	27
Cartafol/dossier	0	60	60
Observación sistemática	36	0	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	Descripción
Prácticas clínicas	Prácticas clínicas O estudiante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou grupales que desenvolven os estudiantes.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situaciones concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudio. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Actividades introductorias	Actividades introductorias Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada	Descripción
Actividades introductorias	Personalizadas
Prácticas clínicas	Titorias co profesor e mediante email
Obradoiro	Titorias co profesor e mediante email
Probas	Descripción
Cartafol/dossier	Titorias co profesor e mediante email
Observación sistemática	Avaliación personalizada

Avaliación	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas clínicas	Prácticas clínicas O estudiante desenvolve as actividades nun Centro de Saúde da área: -Avaliación do tutor 20% -Portafolio 80% (40% diario reflexivo e 40% plan de cuidados en atención domiciliaria).	50	
Obradoiro	Asistencia	10	
Cartafol/dossier	Forma parte da avaliação das prácticas clínicas.	0	
Observación sistemática	Observación sistemática.Técnicas destinadas a recompilar datos sobre a participación do alumno, baseados nunha listaxe de conductas ou criterios operativos que facilite a obtención de datos cuantificables, mediante rúbrica ad hoc.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na observación sistemática: o módulo Materno-infantil terá un valor do 20% e o módulo de Servizos Especiais terá un valor do 20%.

A asistencia aos diferentes talleres que se organizan nesta materia ten un valor do 10%.

A cualificación final virá dada pola suma e media ponderada de todas as partes avaliadas, sendo condición imprescindible aprobar cada módulo por separado.Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparse a disposición do alumnado na plataforma TEMA ou na páxina web da escola.

Imprescindible para realizar as prácticas en Servizos Especiais e Materno-Infantil (Prácticas clínicas o realizar e superar os talleres prácticos de simulación.

A avaliación de Xullo será de continuidad para alcanzar as competencias non alcanzadas en Xunio.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica****Bibliografía Complementaria**

MARY ANN TOWLE, **ASISTENCIA DE ENFERMERIA MATERNO-NEONATAL**, 2010,

Sandra F. Smith. Donna J. Duell, Barbara C Martin, **Técnicas de enfermería clínica II Volumen**, 2009,

AMAMDO MARTIN ZURRO - GLORIA JODAR SOLA, **ATENCION FAMILIAR Y SALUD COMUNITARIA**, 2011,

---

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Prácticas clínicas V/V52G140V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/V52G140V01104

Enfermaría clínica I/V52G140V01204

Enfermaría clínica II/V52G140V01205

Enfermaría comunitaria II/V52G140V01206

Prácticas clínicas I/V52G140V01208

Enfermaría clínica III/V52G140V01301

Enfermaría materno-infantil/V52G140V01302

Prácticas clínicas II/V52G140V01303

Prácticas clínicas III/V52G140V01306

Outros comentarios

Lectura da Guía de Prácticas Clínicas

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas clínicas V

Materia	Prácticas clínicas			
	V			
Código	V52G140V01406			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS 18	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Meixoeiro)			
Coordinador/a	Puialto Durán, Mª José González Oya, Jacinto Luis			
Profesorado	González Oya, Jacinto Luis Puialto Durán, Mª José			
Correo-e	maria.jose.puialto.duran@sergas.es jacinto.luis.gonzalez.oya@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direccuemeixoeiro			
Descripción xeral	La práctica clínica como compoñente esencial del proceso de ensino aprendizaxe de la enfermaría, brinda la oportunidade de desenvolver un coñecemento en acción que achegue ao alumnado as competencias necesarias para el desenvolvemento dunha práctica excelente. Este programa está estruturado en tres rotatorios clínicos independentes en: *Servizos *Especiais, *Saúde Mental *e *servizos Materno-Infantil, cunha avaliación final de competencias nas distintas Unidades.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saude
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuzos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, crenzas e valores, ademáis de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a sua seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontológico da enfermaría española, comprendendo as implicaciones éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adequadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade

B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demás persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacíons de enfermidade e avanzada e/ou terminal
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacíons de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacíons de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacíons de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde más relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento
C37	Coñecer os problemas de saúde más frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingüe
D6	Habilidades nas relacíons interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónoma
D9	Adaptación a novas situacíons. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ser capaz de proporcionar coidados a o paciente aplicando o proceso de enfermaría establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C13	D6
		B7	C15	D7
		B8	C17	D8
		B9	C18	D9
		B10	C19	D10
		B11	C22	D11
		B12	C23	
		B13	C24	
		B14	C25	
		B15	C26	
		B16	C29	
		B17	C31	
		B18	C33	
			C35	
			C36	
			C37	
			C42	
			C44	
			C49	
			C50	

Contidos

Tema

Prácticas clínicas : Modulo de Servizos Especiais:	O alumnado realizará as prácticas divididos en dous grupos nas Unidades de Coidados Intensivos, REAs e Urxencias dos hospitais do Eoxi -Vigo.
Prácticas Clínicas-:Módulo Materno-Infantil	O alumnado realizará as prácticas dividido en catro grupos nas Unidades do Hospital . pertencentes á área Materna-Infantil (neonatoloxía, lactantes, escolares, preescolares, UCIP e tocoloxía). Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma TEMA
Prácticas clínicas: Modulo de Saúde Mental	O alumnado realizará as prácticas dividido en catro grupos nos distintos dispositivos de Saúde Mental, pertencentes ao Eoxi de Vigo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas clínicas	108	5	113
Prácticas clínicas	108	5	113
Prácticas clínicas	214	10	224

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Prácticas clínicas	Nas Unidades de Servizos Especiais se dividira o curso en dous grupos. Algunhas destas Unidades realizásense as prácticas en quenda de mañá e/ou tardes
Prácticas clínicas	Nas Unidades de Materno-Infantil dividirase o curso en 4 grupos
Prácticas clínicas	Nas Unidades de Saúde Mental dividirase o curso en 4 grupos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Prácticas clínicas	Atención personalizada nas unidades e pola titora asi como mediante email
Prácticas clínicas	Atención personalizada nas unidades e pola titora asi como mediante email
Prácticas clínicas	Atención personalizada nas unidades e pola titora asi como mediante email

Avaliación

Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas clínicas	Modulo Enfermaría Materno Infantil: As/os supervisoras/é das distintas unidades co asesoramento das enfermeiras/os que participen na rotación, cumplimentasen un informe (achegado pola profesora).Ao terminar prácticas presentase un diario reflexivo.	25	A1 A2 A3 A4 A5	C4 C8 C10 C11 C13 C15 C17 C29 C31 C33 C35 C36 C37 C49 C50
Prácticas clínicas	Modulo Enfermaría Saúde Mental: As/os supervisoras/é das distintas unidades co asesoramento das enfermeiras/vos que participen na rotación, cumplimentasen un informe (achegado pola profesora).Ao terminar prácticas presentase un diario reflexivo.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B12 B13 B14 B15 B17 B18
Prácticas clínicas	Modulo Enfermaría en Servizos Especiais: As/os supervisoras/é das distintas unidades co asesoramento das enfermeiras/os que participen na rotación, cumplimentasen un informe (achegado polo profesorado da escola). 60% da nota. Ao terminar prácticas presentase un diario reflexivo. 40% da nota.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B17 B18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modulo Coidados Especiais o 60% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 40% ao Diario Reflexivo.

Modulo Materno Infantil: o 60% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 40% ao Diario Reflexivo.

Modulo Enfermeria Saúde Mental: o 70% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 30% ao Diario Reflexivo

A avaliación de Xullo será continuidad pra acadar as competencias non conseguidas en Xuño. Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma TEMA ou na páxina web da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Priscilla Lemone, **Enfermería Médicoquirúrgica**, 4,

Sandra F Smith, Donna J.Duell, Barbara C Martin, **Técnicas de enfermería Clínica V 2**, 7,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/V52G140V01407

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Prácticas clínicas I/V52G140V01208
Enfermaría clínica III/V52G140V01301
Enfermaría en saúde mental/V52G140V01305
Enfermaría materno-infantil/V52G140V01302
Prácticas clínicas II/V52G140V01303
Prácticas clínicas III/V52G140V01306
Prácticas clínicas IV/V52G140V01405

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V52G140V01407			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS 12	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Salgado Barreira, Ángel			
Profesorado	Salgado Barreira, Ángel			
Correo-e	angel.salgado.barreira@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direccuemixoeiro			
Descripción xeral	O TFG é un traballo persoal que cada estudiante realizará de forma autónoma baixo tutoria docente, permitirá mostrar de forma integrada a adquisición de contidos formativos e as competencias asociadas ao Título. Estará asociado a distintas materias. Incluirá, como mínimo: búsqueda e revisión bibliográfica, lectura e integración da información, elaboración de información relevante, redacción e presentación.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saude
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prejuizos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, crenzas e valores, ademáis de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a sua seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicaciones éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demás persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial

B18	Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribuan a aliviar a situación dos pacientes en situacíons de enfermidad e avanzada e/ou terminal
C1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
C2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
C3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sás e con problemas de saúde ao largo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.
C6	Identificar nutrientes e alimentos onde se atopan
C7	Identificar os problemas nutricionais de maior prevalenza e seleccionar as recomendacións dietéticas axeitadas
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacíons de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacíons de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado
C14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar o estudiantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta violencia
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermería
C16	Comprender dende unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos más relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de cuidar,desarrollando os plans de coidados correspondentes
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
C20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar uncoidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade
C21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional ha de desenvolver nun Equipo de Atención Primaria de Saúde
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacíons de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde más relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C27	Formar e informar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cujas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo, no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento
C37	Coñecer os problemas de saúde más frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse
C38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores

C39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento
C40	Ser capaz de proporcionar formación e información para a saúde aos pais ou coidadores primarios
C41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecer e a súa repercusión na saúde
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá
C45	Coñecer o Sistema Sanitario Español
C46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados
C47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos
C48	Coñecer a lexislación aplicable e o Código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no Código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
C51	Coñecer os problemas de saúde mental más relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría
C52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos pacientes en situación de enfermidade avanzada e/ou terminal
D1	Capacidade de analise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacions interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacions. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ser capaz de deseñar e executar un plan de investigación	A1 A2 A3 A4 A5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C25 C26 C27 C28 C29 C30 C31 C32 C33 C34 C35 C36 C37 C38 C39 C40 C41 C42 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52	C1 C2 C3 C4 C5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
--	--	---

Contidos

Tema

A materia TFG organizarase en base a tres actividades que o alumnado deberá realizar adecuadamente:

- 1.- Realización a nivel persoal dun traballo orixinal relacionado con algún dos múltiples ámbitos do mundo laboral propios de enfermaría.
- 2.- Entrega en prazo dunha memoria escrita do traballo realizado.
- 3.- Presentación e defensa do traballo diante dun tribunal de avaliación que o avaliará e cualificará.

Realización de búsquedas bibliográficas

Búsqueda de información científica relevante nas principais fonte de información científica sanitaria

Lecturas

Lectura crítica de artículos e outra documentación científica sanitaria

Valoración, deseño e execución dun plan de investigación	Deseñar e levar ao cabo un plan de investigación: introducción, hipótese e obxectivos, metodoloxía, plan de traballo, resultados, discusión, conclusóns e bibliografía
--	--

Planificación	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	2	4
Seminario	25	0	25
Traballo tutelado	6	4	10
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	260	260
Traballo	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descripción
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballo tutelado	*Actividades tuteladas polo profesor
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrentan aos alumnos a problemas abertos.

Atención personalizada	
Probas	Descripción
Traballo	Realización dun proxecto de investigación

Avaliación		
Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamiento de datos e bibliografía.	85	B3	C1	D1
			B4	C2	D2
			B5	C3	D3
			B6	C4	D4
			B7	C5	D5
			B8	C6	D6
			B9	C7	D7
			B10	C8	D8
			B11	C9	D9
			B12	C10	D10
			B13	C11	D11
			B14	C12	
			B15	C13	
			B16	C14	
			B17	C15	
			B18	C16	
				C17	
				C18	
				C19	
				C20	
				C21	
				C22	
				C23	
				C24	
				C25	
				C26	
				C27	
				C28	
				C29	
				C30	
				C31	
				C32	
				C33	
				C34	
				C35	
				C36	
				C37	
				C38	
				C39	
				C40	
				C41	
				C42	
				C44	
				C45	
				C46	
				C47	
				C48	
				C49	
				C50	
				C51	
				C52	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O Grupo Coordinador do TFG establecerá, dentro do período lectivo, as datas de presentación dos traballos e o seu defensa oral.

Para a presentación do TFG será necesario que vaia acompañado por un informe de avaliación do titor/a, con valoración positiva do mesmo/a.

A avaliación levará a cabo por un tribunal nomeado ao efecto polo Grupo Coordinador do TFG entre o profesorado da Escola, o tribunal será o encargado de cualificar os traballos.

Poderá nomearse máis dun tribunal en base aos seguintes criterios: número de matriculados e temas que aborden os traballos.

O tribunal *deliberará sobre a cualificación global tendo en conta o informe do titor/a, que equivalerá ao 15% do total da nota. O 85% restante obterase ao avaliar a presentación oral do traballo e a presentación escrita do mesmo.

Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma TEMA.

st1:

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Nancy Burns, **Investigación en Enfermería**, Elsevier,

Salamanca Castro, Ana Belén, **El aeiou de la investigación en enfermería**, 2º edición, Fuden,

Artículos en la plataforma TEMA,

Recomendación

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Estatística: Estatística/V52G140V01106

Idioma moderno: Inglés técnico/V52G140V01108

Ética e legislación/V52G140V01202

Metodología da investigación/V52G140V01401
